

Stichting Herinneringsstenen Delft

Beleidsplan

1. Inleiding

Delft heeft in de Tweede Wereldoorlog ten minste 142 Joodse burgers verloren. Mensen als u, die wilden werken en rusten, lachen en huilen. Deze mensen hebben bijgedragen aan de welvaart van de stad: hoogleraren en docenten aan de Technische Universiteit Delft (toen: Technische Hogeschool Delft), ondernemers, kunstenaars en arbeiders. Zij werden door het naziregime opgepakt, afgevoerd en vernietigd. Delft ontbeert een levende herinnering aan de namen van deze mensen.

STREEP HUN NAAM NIET DOOR

*streep hun naam niet door
al zijn zij tot stof vergaan
streep hun naam niet door
alsof ze nooit hebben bestaan*

*'t liefste dat ik heb bezeten
't toekomstbeeld van mijn bestaan
vraag me niet dat te vergeten
en gewoon weer door te gaan*

(Gerry den Otter)

2. Doelstelling

De Stichting Herinneringsstenen Delft heeft ten doel het levend houden van de nagedachtenis van Joodse slachtoffers van het naziregime in Delft. De stichting biedt kansen om de verhalen van de Joodse mensen om wie het gaat te vertellen, te horen en te herinneren, om te voorkomen dat zoiets weer zal gebeuren. De stichting beoogt niet het maken van winst.

The Foundation Herinneringsstenen Delft aims to keep the remembrance alive of Jewish victims of the naziregime in Delft. The Foundation offers opportunities to tell the stories of these Jews and to build new relationships with Jews.

Het initiatief staat niet op zichzelf. Het is geïnspireerd een project van de Duitse kunstenaar Gunter Demnig, die sinds het jaar 2000 bijna 60.000 struikelstenen (Stolpersteine) heeft geplaatst in meer dan 1.600 gemeenten in heel Europa, zoals te lezen op www.stolpersteine.com. Vanaf 2008 zijn er ook in andere steden in Nederland vele stenen geplaatst, zie hiervoor https://nl.wikipedia.org/wiki/Lijst_van_Nederlandse_gemeenten_met_Stolpersteine. Een uitgebreide informatiepagina is te vinden op <https://nl.wikipedia.org/wiki/Stolpersteine>.

3. Strategie

De stichting tracht dit doel onder meer te bereiken door:

- a. de geschiedenis van de slachtoffers te documenteren;
- b. gefaseerd herinneringsstenen te leggen en te onderhouden;
- c. voorlichting te geven over Jodenvervolging;
- d. al het overige dat bijdraagt aan het levend houden van de nagedachtenis;
- e. het samenwerken met andere (rechts)personen en/of organisaties die aan de realisering van de doelstellingen van de stichting kunnen bijdragen.

4. Huidige situatie

Op verzoek van de Stichting Behoud Synagoge Delft heeft drs. M. van Lunteren-Spanjaard een lijst van Delftse Joodse slachtoffers van de Tweede wereldoorlog samengesteld. Na verificatie zijn de namen van deze lijst op twee panelen in de Synagoge aangebracht. Op 28 september 2010 zijn deze panelen door toenmalig wethouder M. Junius plechtig onthuld.

De hoge betrouwbaarheidsgraad van het Nederlandse bevolkingsregister, heeft een systematische vervolging van de joodse bevolking mogelijk gemaakt, resulterend in het ten opzichte van andere landen hoogste percentage slachtoffers van de Jodenvervolging.

Naast degenen die officieel in Delft waren ingeschreven, waren er ook die tijdelijk in Delft verbleven of passant waren en ingezetene van een andere stad waren, veelal Den Haag of Rotterdam etc. Mogelijk zijn er meer Joden opgepakt, afgevoerd en vernietigd. Elke lijst zal daarom arbitrair blijven.

Basis is een door de Duitsers opgestelde lijst met Delftse inwoners van Joodse afkomst. Op deze lijst staan 187 personen inclusief degenen die de kampen hebben overleefd. Deze lijst bevindt zich in het archief van Delft en een kopie is in het bezit van de Stichting. Van alle slachtoffers is bekend waar zij zijn omgebracht en welke leeftijd zij toen hadden.

De stichting is bij akte opgericht en het bestuur heeft zich georganiseerd voor het uitvoeren van activiteiten.

5. Activiteiten van de Stichting

Het bestuur van de Stichting heeft Werkgroepen gevormd voor het uitvoeren van de volgende activiteiten.

Publiciteit. De Stichting wil actuele informatie beschikbaar stellen via een website en artikelen in de plaatselijke weekbladen en relevante andere media. De Stichting wil breed maatschappelijk draadvlak organiseren en behouden door actief een comité van aanbeveling te betrekken.

Evenementen. De Stichting wil de herinnering aan de slachtoffers levend houden o.a. door verhalenvertellers, theater en muziek.

Educatie. Scholen voor primair en voortgezet onderwijs worden voorzien van op maat gemaakt lesmateriaal. Het gaat om verhalen van slachtoffers van de Jodenvervolging in zijn algemeenheid, en om racisme en antisemitisme tegen te gaan. Tijdens historische

wandelingen langs plaatsen die van belang waren voor de Joodse gemeenschap wordt uitleg gegeven.

Onderzoek. De Stichting wil alle activiteiten in samenspraak met de nabestaanden en de huidige bewoners van de desbetreffende panden uitvoeren. Historisch onderzoek noodzakelijk om gegevens te achterhalen, zoals:

1. geboortedatum en –plaats van de opgepakte Joden in Delft
2. de straat/woning/locatie waar zij zijn opgepakt;
3. datum waarop zij zijn opgepakt;
4. plaats waar zij zijn omgebracht;
5. nabestaanden;
6. het ‘verhaal’ van de personen.

Financiering en fondswerving. Om over voldoende geldmiddelen te beschikken worden geldmiddelen verworven door:

1. subsidies aan te vragen;
2. sponsoring door bedrijven en organisaties.
3. certificaten uit te geven voor elke steen;
4. al het overige dat bijdraagt aan het rechtmatig verkrijgen van geldmiddelen.

Uitvoering. De werkgroep uitvoering onderhoudt contact met de nabestaanden, de gemeente Delft, bewoners van de betreffende panden en de Duitse kunstenaar Gunter Demnig. De werkgroep ondersteunt de nabestaanden waar nodig en mogelijk. Er wordt naar gestreefd dat de stenen worden “geadopteerd” door Delftse scholen. Leerlingen nemen op zich om de stenen regelmatig te inspecteren op schade en slijtage, en te onderhouden door ze te reinigen en poetsen. Stenen die zijn beschadigd of ontvreemd worden door de stichting vervangen.

6. Organisatie

De stichting is bij akte opgericht op 21 november 2018. Bij oprichting bestaat het bestuur uit vier leden. De bestuurders werken onbezoldigd voor de stichting en ontvangen geen vacatie- of presentiegeld. Door de bestuurders of werkgroepleden gemaakte kosten worden vergoed.

Het bestuur van de stichting heeft een werkgroep gevormd voor het uitvoeren van activiteiten. De werkgroep kan op ad hoc basis worden uitgebreid ten behoeve van specifieke activiteiten.

De stichting maakt gebruik van een bankrekening die uitsluitend gebruikt wordt financiële transacties van de stichting. De stichting heeft geen contant geld. De bankrekening wordt beheerd door de penningmeester die verantwoording aflegt aan het gehele bestuur. De financiële boeken worden bijgehouden door een daartoe opgeleid boekhouder.

De stichting heeft ANBI-status. Dit geeft de mogelijkheid aan particulieren om gebruik te maken van fiscale voordelen van de Belastingdienst.

1. Akte D132806/IH/SPR
2. KvK-nummer 73164070
3. RSIN-nummer 859381377
4. ANBI-nummer ...

5. Bankrekeningnummer NL30 RABO 0337 3963 61

Het correspondentieadres is H. Marsmanlaan 116, 2624 TM DELFT.

Het algemeen e-mailadres is herinneringsstenendelft@gmail.com.

De website: www.herinneringsstenendelft.nl.

7. Betrokkenheid van de gemeente Delft

De gemeente Delft heeft medewerking toegezegd m.b.t. het in contact brengen van nabestaanden, bewoners en de Stichting Herinneringsstenen, en het verstrekken van vergunningen voor het leggen van de stenen.

8. Comité van aanbeveling

De stichting wordt gesteund door een comité van aanbeveling. Het comité weerspiegelt een brede maatschappelijke vertegenwoordiging, waaronder burgemeester, lokale politici, ondernemers, kunstenaars, sporters, voorgangers van kerken en gemeenten. Het comité van aanbeveling:

1. spreekt op belangrijke momenten (o.a. stenenleggen) positief over het initiatief;
2. draagt in eigen netwerk het initiatief actief/passief uit;
3. geeft toestemming om naam te gebruiken in communicatie van de stichting;
4. en doet al het andere dat het comitélid kan doen om bij te dragen aan de doelstelling van de stichting.

Het Comité van aanbeveling wordt gevormd door:

- mw. Marja van Bijsterveldt, burgemeester van Delft
- mw. Joëlle Gooijer-Medema, fractievoorzitter CU Delft
- Rob van Woudenberg, fractievoorzitter CDA Delft
- mw. Aletta Hekker, lid landelijk bestuur D66
- Ronald Waterman, gedeporteerde en overlevende
- Tim van der Hagen, rector magnificus TU Delft
- Ernst de Corte, musicus
- Robert de Nie, president Delfts Studenten Corps¹
- Bert Winters, voorzitter dagelijks bestuur, Evangeliegemeente Morgenstond Delft
- pastoor Robin Voorn, voorzitter Raad van Kerken Delft
- dominee Drs. Arnold Vroomans, PKN Binnenstad-Vrijenban
- Jogchum Zijlstra, bestuursvoorzitter, Stichting Christelijk Onderwijs Delft
- Aad Bijloo, tandarts in ruste.

9. Beperkingen en mogelijke nadelige effecten

De stichting houdt rekening met de volgende mogelijke nadelige effecten:

1. niet alle nabestaanden steunen deze vorm van herinnering. Met de nabestaanden wordt dialoog aangegaan met als doel om voor beide partijen passende oplossing te vinden;

¹ Vanwege Frans van Hasselt, student tijdens de Tweede Wereldoorlog

2. niet alle huiseigenaren steunen deze vorm van herinnering. Met de betreffende huiseigenaren wordt dialoog aangegaan met als doel om voor beide partijen passende oplossing te vinden;
3. het initiatief kan leiden tot verzet, vandalisme en antisemitisme. Dit risico wordt onderkend en mag het initiatief niet bij voorbaat verhinderen. Voor elke situatie worden passende maatregelen genomen;
4. diefstal van stenen. De stichting zal aangifte doen bij de politie en de betreffende stenen vervangen.

10. Bestuur

Het bestuur wordt gevormd door:

1. Adrie Dumaij, voorzitter
2. Jan Paul Peters, secretaris
3. Bert Brouwer, bestuurslid
4. Willem Jan Pijnacker Hordijk, bestuurslid.

Het bestuur onderhoudt informeel contact met stichtingen met hetzelfde doel. Het bestuur onderhoudt ook contact met de organisatie stolperstein.eu.

11. Geldmiddelen en initiële begroting

De geldmiddelen van de stichting bestaan uit:

1. subsidies en donaties;
2. verkrijgingen krachtens erfstelling, legaat, schenking of gift; en
3. alle overige verkrijgingen en baten.

Een overzicht van potentiële subsidieverstrekkingen is bekend bij het bestuur.

De initiële begroting voor de genoemde activiteiten bedraagt € 35.000.

12. Initiële planning

De stichting streeft er naar om de eerste steen te leggen kort vóór de viering van 75 jaar bevrijding in het jaar 2020.

Bijzondere markeringsmomenten in de tijd:

1. Datum waarop mensen zijn geboren;
2. Datum waarop mensen zijn opgepakt;
3. Datum waarop mensen zijn omgebracht;
4. Kristalnacht, 9-10 nov;
5. Frans van Hasseltlezing, jaarlijks op 23 november, georganiseerd door de TU Delft, ter herinnering aan de speech van Frans van Hasselt op 23 nov 1940.

Na de Februaristaking in 1941 kwam de vervolging van joden in een stroomversnelling. In Amsterdam werd de Zentralstelle für jüdische Auswanderung actief, opgezet als kantoor voor vrijwillige emigratie, maar bedoeld als orgaan voor algehele deportatie. De fase gekenmerkt door isolatie werd hiermee afgesloten. De Duitsers begonnen nu met razzia's, die oorspronkelijk vooral waren bedoeld om angst aan te jagen. Daarnaast werden werkloze joodse mannen (die veelal eerst door alle uitsluitingsmaatregelen hun baan waren

kwijtgeraakt) vanaf begin 1942 overgebracht naar werkverschaffingskampen in Noord- en Oost-Nederland. In mei 1942 werd de Jodenster verplicht gesteld en werden duizenden Nederlandse joden, in afwachting van deportatie, gedwongen naar Amsterdam te verhuizen. In februari 1941 was de Joodse Raad opgericht, die in theorie een bemiddelende rol moest spelen tussen de Duitsers en de joodse bevolking. Medio '42 reed de eerste trein van Amsterdam naar Westerbork, het doorgangskamp waar vandaan veel Nederlandse joden naar Auschwitz of Sobibor werden getransporteerd. Eind september 1943 vond de laatste grote razzia plaats in Amsterdam.

Projectplanner Stichting Herinneringsstenen Delft

Selecteer rechts een periode om te markeren. Een legenda met een beschrijving van de grafiek volgt.

